

BELGISCH DAGBLAD, Het, blad voor Belgische vluchtelingen, verschenen te 's-Gravenhage van 15 september 1915 tot december 1918 (en naar alle waarschijnlijkheid tot in de loop van 1919).

De politieke leiding ervan berustte aanvankelijk bij de Franstalige socialistische volksvertegenwoordi-

ger voor Antwerpen **Modest Terwagne**, daarna bij **Léonce du Castillon**, toen ambtenaar bij de spoorwegen. Sedert de ondergang begin 1916 van *De Vlaamsche Stem* kon *Het Belgisch Dagblad* zich terecht "het eenig Vlaamsch dagblad in Nederland" noemen. In feite was het de spreekbuis van de **franskiljonse Ligue patriotique flamande** en het verdedigde Belgisch-nationalistische standpunten: "uitsluitend eene nationale politiek van eendracht, (...) boven alle gezindheden", met leuzen als: "Alles wat nationaal is, is ons", of "Alles voor België, België boven alles". Dat wilde meteen zeggen dat het blad in Vlaamse aangelegenheden een volstrekt passief standpunt voorstond en elke vorm van **flamingantisme** als **activisme** en Duitsgezindheid aanviel en afwees. Belgisch-loyale flaminganten, zoals de groep om **Frans van Cauwelaert**, werden door *Het Belgisch Dagblad*, inzonderheid wanneer Du Castillon de pen hanteerde, voor separatisten en activisten uitgescholden. Voor Van Cauwelaert was het blad "de beste vriend van (**Fernand**) **Neuray**" en "het voornaamste orgaan van de Fransgezinde bende". Zoals *Het Vaderland* (1915-1919) in Parijs en *Le XXe Siècle* in Le Havre steunde *Het Belgisch Dagblad* de Belgische regering in Frankrijk en werd het door haar op verschillende wijzen gesteund, onder meer door een royale verspreiding aan het front en door een zeer welwillende houding vanwege de censuur.

LITERATUUR: M. Leroy, *La presse belge en Belgique libre et à l'étranger en 1918*, 1971.

REGINALD DE SCHRYVER*